LUONTO JA YMPÄRISTÖ

Suomessa metsästetään jo enemmän supikoiria kuin metsäjäniksiä. Se kertoo kannan räjähdysmäisestä kasvusta. **AMMATTIMETSÄSTÄJÄ JUHA MÄKIMARTTI**

Supikoiria pyydetään urakalla Lounais-Lapissa

Metsästäjät ahkeroivat supikoirajahdissa Perämeren pohjukassa. Pyyntisavotan tarkoituksena on estää lajin leviäminen Skandinaviaan.

KEMINMAA

Supikoiran levittäytymistä Lappiin sekä Tornionjoen yli Ruotsiin ja Norjaan jarrutetaan yhteispohjoismaisella tehopyynnillä.

”Pyyntiprojektin rahoitus on 5,3 miljoonaa euroa. Summa tulee ensisijaisesti EU:sta ja Ruotsin Naturvårdsverketilta”, kertoo Supikoira Life+ -hankkeen projektipäällikkö **Mathias Lindström** Suomen riistakeskuksesta.

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin, joilla torjutaan vieraslajien leviämistä. Supikoira kantaa mukanaan muun muassa raivotautia, kettukapia sekä ihmiselle vaarallista myyräekinokokkia.

”Pyynnin kustannukset eivät saa kaatua yksittäisen harrastajaryhmän niskaan. Supiongelma on kansallinen ja kansainvälinen. Siksi on tärkeää, että ensi vuonna päättyvä Supikoira Life+ jatkuisi edelleen”, hankkeeseen palkattu ammattimetsästäjä **Juha Mäkimartti** sanoo.

Pyyntimäärät kasvussa

Tehopyynti on käynnissä levinneisyysalueen pohjoisrajalla Perämeren pohjukassa.

Alueen supikoirasaalis oli yli 200 yksilöä edellisellä pyyntikaudella. Elokuun alussa käynnistyneellä kaudella supikoiria on pyydetty 120.

”Pyynti jatkuu pian, kun kevätaurinko herättää supit talvihorroksesta. Metsästykseen tulee tauko huhtikuun lopussa. Naaras, jota poikaset seuraavat, nauttii lain suojaa heinäkuun loppuun saakka”, kertoo Mäkimartti.

Suomessa elää Mäkimartin arvion mukaan jopa 700 000 supikoiraa. Virallista kanta-arviota ei ole tehty.

”Suomessa metsästetään jo enemmän supikoiria kuin metsäjäniksiä. Se kertoo kannan räjähdysmäisestä kasvusta.”

Levinneisyysalueen ylärajoilla Lounais-Lapissa kanta on karsittu vähiin. ”Näyttäisi siltä, että saatamme jopa onnistua leviämisen estämisessä. Tunturialueelle supikoiraa ei missään tapauksessa sovi päästää. Muuten metsäkanojen pesille ja poikasille tulee noutaja.”

Supikoiran tehopyynti on käynnissä myös Merenkurkun ulkosaaristossa, jossa tarkoituksena on estää lajin vakiintuminen arvokkaille lintuluodoille.

Ruotsalaiset varpaillaan

Ruotsalaiset pelkäävät supikoiran leviämistä tosissaan. Sitä eivät halua kuningaskuntaansa myöskään norjalaiset.

”Life-rahoitusta on käytetty muun muassa varhaisvaroitusjärjestelmän rakentamiseen rajaloikkareita varten”, kertoo Mäkimartti.

Rahoituksella on hankittu riistakameroita ja perustettu hajuposteja, joiden ympärillä olevasta hiekkakentästä nähdään supikoirien jäljet.

Riistakameroita on Keminmaan ja Ylitornion välisessä maastossa reilut sata kappaletta. Kameroita on myös Ruotsin puolella Norrbottenissa.

”Kuvista voidaan arvioida ja seurata paikallisesti esiintyvien supien määrää.”

Riistakamerat ovat kuvanneet vuoden aikana kymmenittäin supikoiria.

Hankkeen aikana Mäkimartti on pannoittanut reilut 20 supikoiraa gps-tekniikkaan perustuvalla pannalla.

”Pantasupit ovat vakoojia, jotka johdattavat metsästäjät sen puolison jäljille. Samalla saamme uutta tietoa supien muuttohaluista ja reiteistä.”

Perso omenalle

Alueen metsästysseuroille on jaettu toista sataa hankerahoilla ostettua, elävänä pyytävää supikoiraloukkua, jotka ovat ahkerassa käytössä.

”Tehokkaimpia ovat kookkaat loukut. Ne kannattaa sijoittaa siten, että loukun laukeaminen pystytään havaitsemaan autosta. Elävänä pyytävät ansat pitää kokea päivittäin.”

Mäkimartti sanoo, että maistuvin ja tehokkain syötti on omena.

Perämeren pohjukan tehopyyntialueelle on asennettu toista sataa riistakameraa, joilla selvitetään supikoirien liikkumista yli valtakunnanrajan Ruotsiin.

”Omppuviipaleet säilyvät loukussa pitkään. Kesäaikana tuore kala mädäntyy parissa päivässä. Supikin syö mieluiten tuoretta evästä.”

Kiinni saatu supikoira tekeytyy usein kuolleeksi. Metsästyskoirakin saattaa erehtyä pitämään supikoiraa hengettömänä eikä läheskään aina tapa sitä.

”Koiran tappamiksi otaksutut supit pötkivät pakoon, kun koira ja mies poistuvat paikalta. Liikkumaton supi kannattaakin siksi ampua. Etsikää lähistöltä myös sen kaveri, sillä supi ei yleensä liiku yksinään”, opastaa Mäkimartti.

KARI LINDHOLM

KARI LINDHOLM

”Supikoirien liikkumista seurataan gps-kaulapannan avulla. Vikkelimmät supit ovat kipittäneet Perämeren rannikolta Jäämerelle vuodessa”, kertoo Juha Mäkimartti.

Myyräekinokokin pelätään pilaavan metsämarjat

Ketun, koiran ja supikoiran levittämän myyräekinokin pelätään uhkaavan metsämarjojen ja sienten hyötykäyttöä.

Myyräekinokokkia todettiin ruotsalaisissa ketuissa ensimmäistä kertaa viime kesänä.

Suomessa myyräekinokokkia ei ole havaittu. Metsäntutkimuslaitos Metlan mukaan taudin leviäminen Suomeen on kuitenkin mahdollista.

”Tautikartoitus on tehty Metsäntutkimuslaitoksen pyydystämistä kymmenistä tuhansista myyristä. Lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto seuraa tartuntoja ketuista ja supikoirista”, kertoo Metlan myyrätutkija, professori **Heikki Henttonen**.

Henttosen mukaan kettua ja supikoiraa merkittävämpi myyräekinokokin levittäjä on koira, joka saattaa tartuttaa loisen ihmiseen.

”Ulkomailla käyneet ja Suomeen tuotavat koirat pitää aina lääkitä matojen varalta. Salakuljetetut koirat ovat ongelma, koska niitä ei ole välttämättä madotettu. Madon munat saattavat siirtyä ihmiseen koiran turkista.”

Marjat olisi keitettävä

Mikäli myyräekinokokki leviäisi koiraeläinten kantamana Ruotsista Suomeen, se saattaisi hillitä intoa luonnonantimien keräämiseen.

Tautia esiintyy monessa Keski-Euroopan maassa, Virossa ja arktisilla alueilla.

”Tästä syystä esimerkiksi saksalaiset eivät halua syödä metsämarjoja. Saksassa metsämarjat keitetään ja hillotaan taudin pelossa. Niin kävisi Suomessakin, mikäli myyräekinokokki leviäsi tänne.”

Loinen saastuttaa metsämarjat ja sienet, joihin sen munat leviävät myyräekinokokkia kantavien koiraeläimien ulosteista.

Ruotsalaiset testasivat viime vuonna noin 3 000 kettua, joista neljä kantoi loista.

”Kaksi tartuntaa havaittiin Göteborgin pohjoispuolella, yksi Tukholman lounaispuolella ja yksi Taalainmaalla”, kertoo Henttonen.

Tauti on vaarallinen

Myyräekinokokki on lihansyöjien suolistossa elävä maksatautia levittävä heisimato.

Sen väli-isäntiä ovat myyrät ja sopulit.

”Ihmisellä tautia voi verrata maksasyöpään, joka tuhoaa maksan vähitellen. Siihen ei ole tehokasta hoitokeinoa. Tauti on hengenvaarallinen”, sanoo Henttonen.

Hän toteaa, että ulkomailta kerätyissä metsämarjoissa piilee teoreettinen mahdollisuus saada myyräekinokokkitartunta.

”Onneksi ihminen on myyräekinokokille huono isäntä. Yksi tartunta viidestä johtaa sairastumiseen.”

KARI LINDHOLM

Supikoiran poistaminen riistaeläinten listalta vireillä

Supikoiralle on valmistunut äskettäin uusi kansallinen kannanhoitosuunnitelma. Siinä esitetään, että supikoira poistetaan riistaeläinten listalta ja siirretään rauhoittamattomaksi lajiksi.

Mikäli esitys toteutuisi, supikoirasta tulisi todella lainsuojaton.

”Silloin periaatteessa kuka tahansa saisi tappaa sen. Nyt pyyntiin vaaditaan metsästyskortti. Supi on haitallinen vieraslaji, joka tulisi poistaa luonnosta kaikin käytettävissä olevin keinoin”, **Juha Mäkimartti** toteaa.

Uusia pyyntimenetelmiä on jo testattukin, muun muassa pehmustettuja jalkarautoja ja jalkanarua sulalla maalla.

Kannanhoitosuunnitelmassa esitetään sallittavaksi myös keinovalon käyttö pyynnissä.

KARI LINDHOLM

Jaakonsaari ja Salolainen muuttolintujahtia vastaan

Europarlamentaarikko **Liisa Jaakonsaari** (sd.) ja kansanedustaja **Pertti Salolainen** (kok.) yrittävät lopettaa muuttolintujen luvattoman pyynnin Välimeren maissa.

Jaakonsaari on jättänyt salametsästyksestä kirjallisen kyselyn EU-komissiolle, Salolainen Suomen hallitukselle.

Välimeren maissa tapetaan vuosittain laittomasti kymmeniä miljoonia satakieliä, punarintoja, mustapääkerttuja, pääskyjä. kivitaskuja, harmaasieppoja ja muita meille tuttuja muuttolintuja, Jaakonsaari kauhistelee.

Salolainen tietää, että Italian Lombardiassa satakunta metsästäjää lahtasi viime lokakuussa muutamassa tunnissa noin 10 000 laululintua. Samanlaista teurastusta tapahtuu Salolaisen mukaan myös muualla Italiassa sekä Maltalla ja Kyproksella.

Jaakonsaaren ja Salolaisen mukaan EU:n lintudirektiivi kieltää moisen teurastuksen. Laittomaan metsästykseen Välimeren maiden viranomaiset eivät kuitenkaan puutu. Suomalaiset parlamentaarikot vaativat nyt EU:ta puuttumaan asiaan.

REIJO VESTERINEN

SUSISTA LYHYESTI

Latviassa ammuttu 150 sutta

Latviassa ammuttiin susikiintiö täyteen jo ennen varsinaista lumisen kauden susijahtia.

Muun riistan metsästyksen yhteydessä ehdittiin kaataa 150 sutta. Nyt kiintiötä lisätään 50 hukalla, sanoo **Lars-Georg Hedlund**, joka työskentelee ruotsalaisen Bergvik Skogin metsätaloudessa Latviassa. Susia on tullut paljon Latviaan Venäjältä.

Susien siirtäjistä rikosilmoitus

Tukholmalainen mies on tehnyt kantelun parlamentin oikeusasiamiehelle ympäristöministeriöstä, joka siirsi jo kolmannen kerran saman suden pohjoisesta etelään.

Mies katsoo ilmoituksessaan ympäristöministeriön syyllistyvän eläinrääkkäykseen, kun se pyydystää suden helikopteria käyttäen ja siirtää pedon etelään. Naarassusi on kahdella aiemmalla kerralla palannut määrätietoisesti takaisin pohjoisen pororavintonsa pariin.